

FMA

Det Kongelige Finansdepartement
Postboks 8008 Dep
0030 Oslo

FINANSDEPARTEMENTET	
30. MAR 2004	
Saksnr.	02 1655-124
Arkivnr.	412 24

Oslo, 17. mars 2004

Høring - Utkast til forskrift om beregning av fradrag i pensjonsytelsene for ytelses fra folketrygden

Vi viser til Finansdepartementets (FINs) brev av 21. januar 2004. Den Norske Aktuarforening (nedenfor kalt Aktuarforeningen) avgir med dette høringsuttalelse til "Utkast til forskrift om beregning av fradrag i pensjonsytelsene for ytelses fra folketrygden".

Aktuarforeningen er en frittstående, uavhengig profesjonsforening som er åpen for alle som har aktuarutdannelse, og personer med tilsvarende kvalifikasjoner. Foreningens formål er å fremme utøvelsen av aktuarfaget og medlemmenes felles interesser slik dette er nærmere utdypet i formålparagrafen. Ved siste årsskifte hadde foreningen 240 medlemmer. Praktisk talt alle aktuarer som har arbeidet med forsikringsfaglige spørsmål noen år, er medlemmer av foreningen.

Aktuarforeningen vil innledningsvis bemerke at siden forskriften skal gjelde *kommunale* pensjonsordninger, bør dette være en del av tittelen, siden problemstillingen også er relevant for private pensjonsordninger.

Aktuarforeningen vil understreke behovet for at reglene for beregning av pensjonsytelsene i kommunale ordninger er så klare som mulig. Dette krever etter vår mening blant annet et betydelig mer detaljert regelverk for beregning av folketrygd enn det FIN har lagt opp til i forslaget.

Reglene for fradrag for folketrygd bør etter Aktuarforeningens mening være de samme for alle leverandører av kommunale / offentlige pensjonsforsikringer. Hvis slike regler varierer mellom leverandørene, vil dette kunne påvirke de forhåndskalkulerte prisene for forsikringene på en måte som kundene i liten grad har forutsetninger for å forstå. Dette vil kunne forstyrre konkurransen i markedet.

Forsikringsbransjen har utarbeidet en felles bransjestandard for ordninger etter Lov om foretakspensjon og Lov om innskuddspensjon, som blant annet inkluderer regler for beregning av folketrygd. Denne følger vedlagt. Vi mener forskriftens bestemmelser bør være på et tilsvarende detaljnivå som standardens kapittel 1. Alternativt bør forskriften stille krav til at Kredittilsynet følger opp at reglene er utformet som en standard som alle forsikringsselskaper og pensjonskasser er forutsatt å følge. Da Statens pensjonskasse også

deltar i markedet for offentlig pensjon, bør tilsvarende regler gjelde for denne leverandøren. Aktuarforeningen har ut fra dette valgt å kommentere enkeltparagrafene i forslaget til forskrift kun på en begrenset måte.

Det kan oppstå behov for å foreta endringer i beregningsreglene rimelig raskt i fremtiden. Reglene må derfor utformes på en slik måte at det skal kunne gå fort å gjøre nødvendige regelendringer. Aktuarforeningen anmoder FIN om å vurdere hvordan en slik målsetting best kan ivaretas, når en vurderer om regelverket skal ligge i en forskrift eller fastsettes på annen måte.

Hensyntagen til folketrygd i offentlige pensjonsordninger innbefatter to separate forhold:

- 1) hvordan det gjøres fradrag for den beregnede folketrygden i beregning av pensjon til medlemmet, og
- 2) hvordan grunnpensjon og tilleggspensjon/sært tillegg (og andre ytelser i folketrygden) beregnes.

Punkt 1) vil være en praktisk operasjonalisering av reglene i Samordningsloven, mens punkt 2) handler om en presis beskrivelse av folketrygdens regler,.

Det er meget viktig med presisjon i det samlede regelverket for begge forholdene, og det er det første punktet som har skapt størst problemer for markedssituasjonen til nå.

Aktuarforeningen må bemerke at det er registrert at beregningene av ytelsene i offentlige ordninger foretas ulikt av forskjellige pensjonsleverandører. I tråd med at folketrygd bør beregnes likt av alle leverandører, mener foreningen at også ytelsene bør beregnes likt og uavhengig av pensjonsleverandør. I dette ligger også at det sikres at det er de samme pensjonsytelser som inngår i beregningene. Det antas at kontrollfunksjonen av beregning av ytelser ligger hos Kredittilsynet, og tilsynet bør derfor sikre at ytelsene beregnes likt og uavhengig av pensjonsleverandør. Forskriften slik den er foreslått, vil i praksis viderføre dagens praksis, med uheldige virkninger for konkurransesituasjonen som resultat.

Når det gjelder grunnpensjon har forslaget til forskrift satt fradraget til 0,75G. Aktuarforeningen er enig i dette, da det er dette som er regelen i Samordningsloven. Det kan imidlertid bemerkes at grunnpensjonen i folketrygden skal øke til 0,85G, og at Samordningsloven bør endres på dette punktet. Det er viktig at paragrafen endres når en slik endring skjer i Samordningsloven, alternativt kan forskriften henvises til Samordningsloven.

I forslaget til forskrift omtales bare grunnpensjon og tilleggspensjon/sært tillegg. Aktuarforeningen mener at regelverket også bør omtale andre relevante pensjonsytelser fra folketrygden, som tidsbegrenset uførestønad, attføringspenger og rehabiliteringspenger. I offentlig tjenstepensjon samordnes det med slike ytelser.

Et eksempel som illustrerer behovet for presist regelverk, er forskjeller mellom privat og offentlig tjenstepensjon i behandlingen av deltidsansatte. I foretakspensjon forutsettes en deltidsansatt å få utbetalt en proporsjonal andel av nettoppensjonen for en fulltidsansatt med tilsvarende omregnet fulltidslønn. I offentlig pensjon gjøres fradrag for en folketrygd beregnet ut fra deltidslønnen, noe som ofte gir høyere pensjon for deltidsansatte i offentlige ordninger enn i private med samme kvalitet (pensjonsprosent).

Et annet eksempel er behovet for klare avrundingsregler. Utslagene ved forskjellig praksis kan bli store, vi viser her til den vedlagte bransjestandarden, hvor denne problemstillingen er tydelig klargjort.

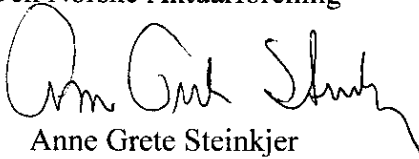
Det vil forbli forskjeller mellom private og offentlige pensjonsordninger i hvordan de hensyntar folketrygd. Private pensjonsordninger skal bygge på forutsetningene i Lov om foretakspensjon, hvor pensjonsutbetalingen være bestemt ut fra den på forhånd beregnede folketrygden (dersom den er en parameter i ytelsesberegningen). I offentlige ordninger skal utgangspunktet for de endelige pensjonsytelsen være reglene i Samordningsloven. Aktuarforeningen mener at regelverket må sikre at alle som tilbyr offentlig tjenestepensjon, hensyntar folketrygd på samme måte i beregningene for ytelser som ikke ennå er kommet til utbetaling.

Når det gjelder ikrafttreden vil Aktuarforeningen peke på at det kan bli nødvendig med systemmessige tilpasninger hos leverandørene, slik at ikrafttreden ikke bør være før 2005.

Som følge av at leverandørene beregner folketrygd ulikt i dag, kan nytt regelverk bety endringer som påvirker finansieringen i pensjonsordningene over natten. Til dette må det gis hensiktsmessige overgangsregler.

Det er videre Aktuarforeningens generelle refleksjon at nytt lovverk om foretakspensjon og innskuddspensjon har hatt et for stort tolkningsrom på enkelte punkter. Den omfattende bransjestandarden (se vedlegget), og det betydelige arbeidet forsikringsleverandørene har måttet legge ned for å tolke regelverket ved implementeringen av foretakspensjon og innskuddspensjon, er med å vise dette. Det bør derfor sikres at reglene for beregning av fradrag for folketrygd blir så entydige som mulig også for private ordninger. Dette kan gjennomføres ved at det etableres felles standarder for livsforsikringsselskaper, pensjonskasser og verdipapirfond.

Med vennlig hilsen
Den Norske Aktuarforening

Anne Grete Steinkjer
(formann)

Vedlegg: Bransjestandard til Lov om foretakspensjon og Lov om innskuddspensjon